

Valsts vides dienests

VALSTS VIDES DIENESTA DARBĪBAS STRATĒGIJA 2021. – 2023. GADAM

APSTIPRINĀTS ar VARAM 28.09.2021. rīkojumu Nr. 1-2/119

Rīga 2021

Valsts vides dienesta darbības stratēģija izstrādāta 2021.-2023.gadam, bet, ņemot vērā vides nozares politikas plānošanas dokumentos noteiktos termiņus uzdevumiem līdz 2027.gadam, stratēģijā iekļauta prognoze un plānotās rīcības arī līdz 2027.gadam. Mērķu sasniegšanai izvirzītie prioritārie uzdevumi tiks pabeigti stratēģijas periodā, kas ir no 2021.-2023.gadam, bet ir arī norādīti atsevišķi uzdevumi, kuri tiek uzsākti esošajā stratēģijas periodā, taču mērķa sasniegšanai paredzēta nākamo Valsts vides dienesta darbības stratēģiju īstenošanas periodos līdz 2027.gadam.

Stratēģisko mērķu sasniegšanai izvirzītajiem uzdevumiem uzdevumu izpildes termiņi atspoguļoti trīs krāsās, no kurām zāla apzīmē to, ka, uzdevuma izpilde konkrētajā periodā tiks pabeigta, sasniedzot vēlamu rezultātu vai snieguma līmeni, savukārt dzeltena – ka uzdevums konkrētajā periodā ir uzsākts, mērķi sasniedzot turpmākajos periodos, bet zila – ka uzdevumu īstenošana tiks turpināta, lai noturētu vai uzlabotu snieguma līmeni.

Saturs

Lietotie saīsinājumi.....	4
1. DARBĪBAS PILNVAROJUMS UN KOMPETENCĒ ESOŠĀS FUNKCIJAS.....	6
2. IESTĀDES MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN PRIORITĀTES	7
3. POLITIKAS NOZARU MĒRĶI.....	8
4. IESAISTĪTĀS PUSES UN MĒRĶGRUPAS	12
5. STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES.....	15
5.1. Vides kvalitātes uzlabošana.....	15
5.2. Uz atbilstības panākšanu vērsta uzraudzība, īstenojot viedu vides kontroli	19
5.3. Pakalpojumu un pārvaldes procesu digitālā transformācija.....	22
5.4. Stratēģisko partnerību veidošana un sabiedrības iesaiste vides apziņas celšanai	26
5.5. Nepārtraukta organizācijas attīstība, kas balstās uz rezultātu orientētiem, profesionāliem darbiniekiem	29
6. VVD darbības spēju izvērtējums	33
7. Stratēģijas risku analīze.....	39

Lietotie saīsinājumi

APUS	Atkritumu pārvadājumu uzskaites valsts informācijas sistēma
BVKB	Būvniecības valsts kontroles birojs
CS	Centrālā struktūrvienība
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
DRN	Dabas resursu nodoklis
DU	Daugavpils Universitāte
EJZF	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
EK	Eiropas Komisija
EMSA	Eiropas Jūras drošības aģentūra
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
EZF	Eiropas Zivsaimniecības fonds
GOS	Gaistoši organiskie savienojumi
GPS	Globāla pozicionēšanas sistēma
HELCOM	Baltijas jūras vides aizsardzības komisija
HES	Hidroelektrostacija
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IMPEL	Eiropas Savienības sadarbības tīkls vides aizsardzības reglamentējošo likumu ieviešanai un īstenošanai (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law)
IS "Tulpe"	Valsts vides dienesta informācijas sistēma "Tulpe"
JSA	Jonizējošā starojuma avoti
LAD	Lauku atbalsta dienests
LHEI	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
LJA	Latvijas Jūras akadēmija
LMIFB	Latvijas Medicīnas inženierzinātnes un fizikas biedrība
LPTP	Labākie pieejamie tehniskie paņēmieni
LSIA	Latvijas Saldētājkārtu Inženieru Asociācija
LU	Latvijas Universitāte
LVAf	Latvijas vides aizsardzības fonds
LVGMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LVM	Latvijas Valsts meži
LZIKIS	Latvijas Zivsaimniecības integrētās kontroles un informācijas sistēma
MK	Ministru kabinets
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārta
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NVO	Nevalstiskās organizācijas
MHEA	Mazās hidroenerģētikas asociācija
PPPv	Piesārņota un potenciāli piesārņota vieta
PTAC	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
RAIS	Valsts vides dienesta uzraudzības institūcijas informācijas sistēma
RAS	Ražotāju atbildības sistēma
Regula Nr. 1224/2009	Padomes 2009. gada 20. novembra Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006

RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
RVP	Reģionālā vides pārvalde
SAEA	Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts administrācijas skola
VDD	Valsts drošības dienests
VDI	Valsts darba inspekcija
VI	Veselības inspekcija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VMD	Valsts meža dienests
VP	Valsts policija
VPP 2021-2027	Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VRS	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VUGD	Valsts robežsardze
WD	Valsts vides dienests
ZM	Zemkopības ministrija

1. DARBĪBAS PILNVAROJUMS UN KOMPETENCĒ ESOŠĀS FUNKCIJAS

VD ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. VD funkcijas, uzdevumi un kompetence noteikta 2004. gada 23. novembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 962 "Valsts vides dienesta nolikums", kā arī dažādos vides aizsardzības normatīvajos aktos – likumos un noteikumos.

VD veic šādas funkcijas:

- vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli Latvijas teritorijā, kontinentālajā šelfā un Baltijas jūras Latvijas Republikas ekonomiskajā zonā;
- zveju regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā kontrolē zveju, kas tiek veikta ar Latvijas zvejas kuģiem, Eiropas Savienības Dalībvalstu, valstu, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, un starptautiskajos ūdeņos;
- radiācijas drošību un kodoldrošību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic radiācijas drošības un kodoldrošības uzraudzību un kontroli;
- informē sabiedrību par dienesta darbību un sniedz sabiedrībai dienesta rīcībā esošo vides informāciju;
- piedalās ārkārtējo situāciju pārvaldīšanā;
- kontrolē piesārņoto vietu sanāciju un organizē vēsturiski piesārņoto vietu sanāciju fondu finansēto projektu ietvaros.

VVD darbības jomas

Vides piesārņojums

Atkritumu
pārvaldība

Zemes dzīles un
ūdens resursi

Zivju resursu
aizsardzība

Iepakojuma
apsaimniekošana

Radiācijas drošība

2. IESTĀDES MISIJA, VĪZIJA, PAMATVĒRTĪBAS UN PRIORITĀTES

VVD MISIJA

Rūpēties par ATBILDĪGU resursu IZMANTOŠANU un vides kvalitātes SAGLABĀŠANU nākamajām paaudzēm.

VVD VĪZIJA

Sabiedrībā atzīta, uz klientu orientēta un efektīva profesionāļu komanda, kas drosmīgi ievieš inovācijas, kļūstot par līderi digitālajā transformācijā vides jomā.

VVD VĒRTĪBAS:

- **Atbildība** – uzņemamies atbildību par saviem vārdiem, lēmumiem un rīcības sekām;
- **Tiesiskums** – pieņemam lēmumus saskaņā ar tiesību normām, tie ir pamatoti un samērīgi, izvairāmies no tiesību formālas piemērošanas;
- **Profesionalitāte** – esam motivēti, mērķtiecīgi un uz rezultātu orientēti darbinieki, kuri nepārtraukti mācās un attīsta zināšanas, dalās ar tām un gūst pieredzi;
- **Sadarbība** – iesaistāmies un veicinām kopradi, comunicējam atvērti un cieņpilni savstarpēji komandā un ar klientiem, spējam iedziļināties un izprast atšķirīgus viedokļus;
- **Attīstība** – esam atvērti pārmaiņām un inovācijām, vērsti uz nākotnes risinājumiem, atbalstām radošumu un nebaidāmies kļūdīties uzsākot ko jaunu.

STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES:

1. Vides kvalitātes uzlabošana;
2. Uz atbilstības panākšanu vērsta vieda vides kontrole;
3. Pakalpojumu un pārvaldes procesu digitālā transformācija;
4. Stratēģisko partnerību veidošana un sabiedrības iesaiste vides apziņas celšanai;
5. Nepārtraukta organizācijas attīstība, kas balstās uz profesionāliem un uz rezultātu orientētiem darbiniekiem.

3. POLITIKAS NOZARU MĒRĶI

VVD saistošie politikas nozaru mērķi, kas ņemti vērā šīs stratēģijas izstrādē, iekļauti šādos galvenajos politikas plānošanas dokumentos:

- Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam ir vides aizsardzības nozares vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments. Tas izstrādāts atbilstoši Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam noteiktajām prioritātēm un Eiropas Zaļā kursa stratēģiskiem mērķiem. Vides politikas pamatnostādņu mērķi, kuru sasniegšanā, īstenojot šo stratēģiju sniegs ieguldījumu arī VVD, ir: virzīties uz klimatneitralitāti un klimat-noturīgumu, veicināt ilgtspējīgu resursu izmantošanu un pāreju uz aprites ekonomiku, saglabāt un atjaunot ekosistēmas un bioloģisko daudzveidību, samazināt piesārņojumu. VVD jāpiedalās sešās no deviņām vides politika jomām, kurās izvirzīti noteikti apakšmērķi vides politikas mērķu sasniegšanai:
 - 1) Vides pārvaldības pamatsistēma.
Apakšmērķis 1.1: Sabiedrības informētības un izpratnes veicināšana par vides jautājumiem un vides institūciju darbību;
Apakšmērķis 1.2: Attīstīt profesionālo kompetenci par vides jautājumiem.
 - 2) Resursu efektīva izmantošana un aprites ekonomikas principu ieviešana.
Apakšmērķis 4.1: Veicināt atkritumu rašanās novēršanu un īstenot pāreju no atkritumiem uz resursiem;
Apakšmērķis 4.2: Veicināt ilgtspējīgu resursu ieguvu un izmantošanu.
 - 3) Gaisa kvalitāte un vides troksnis.
Apakšmērķis 5.1: gaisa resursu kvalitātes aizsardzība un uzlabošana, lai veicinātu sabiedrības veselību un labklājību, kā arī ekosistēmu kvalitāti;
Apakšmērķis 5.2: Īstenotas rīcības gaisa piesārņojuma samazināšanai un gaisa kvalitātes uzlabošanai, kas balstītas uz kvalitatīviem datiem, padziļinātām zināšanām un sabiedrības atbalstu šīm rīcībām.
 - 4) Ūdens pārvaldība un apsaimniekošana.
Apakšmērķis 7.2: Droša ūdens resursu izmantošana, nelietderīga patēriņa samazināšana un dūņu lietderīgas izmantošanas palielināšana;
Apakšmērķis 7.3: Virszemes ūdeņu un jūras vides stāvokļa uzlabošana;
Apakšmērķis 7.4: Piesārņojuma samazināšana virszemes ūdeņos un jūras vidē.
 - 5) Ražošana un ķīmisko vielu pārvaldība.
Apakšmērķis 8.1: veicināt piesārņojuma samazināšanu, t.sk. piesārņoto vietu sanāciju, kā arī samazināt bīstamo ķīmisko vielu negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību.
 - 6) Radiācijas drošība.
Apakšmērķis 9.3: Uzlabojusies sabiedrības izpratne par radiācijas drošības jautājumiem;
Apakšmērķis 9.4: Stiprināta radiācijas avāriju pārvaldība;
Apakšmērķis 9.5: Pilnveidota darbību ar jonizējošā starojuma avotiem uzraudzības sistēma.
- Atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas jomas galvenie politikas plānošanas dokumenti ir Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam un Rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027.gadam. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā galvenie VVD iezīmētie mērķi ir atkritumu

apsaimniekošanas kontroles pilnveidošana, nodrošinot digitālus risinājumus un datu un risku analīzi, izsniegto atļauju kvalitātes uzlabošana, dalība normatīvo aktu projektu izstrādē un uzskaites sistēmu pilnveidošanā (par iepakojumu, videi kaitīgām precēm u.c.), kā arī sabiedrības un komersantu izglītošana par atkritumu apsaimniekošanas jautājumiem. Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027.gadam galvenie VVD iezīmētie mērķi ir RAS kontroles un caurspīdības uzlabošana, kā arī atkritumu un materiālu plūsmu uzskaites uzlabošana.

- Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030. gadam ir dokuments ilgtermiņa enerģētikas un klimata politikas plānošanai, kas nosaka Latvijas valsts enerģētikas un klimata politikas pamatprincipus, mērķus un rīcības virzienus turpmākajiem desmit gadiem, VVD, izpildot savas pamatfunkcijas, jāsniedz nozīmīgs ieguldījums šī plāna mērķu sasniegšanai divos rīcības virzienos – “Atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas efektivitātes uzlabošana un SEG emisiju samazināšana” un “Fluorēto siltumnīcefekta gāzu (F-gāzu) izmantošanas samazināšanas veicināšana”.
- Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.-2030. gadam izstrādāts, lai samazinātu gaisa piesārņojuma radīto negatīvo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī samazinātu izmaksas un zaudēto darba laiku, ko veselības problēmu un ārstu apmeklējumu dēļ rada gaisa piesārņojums. Izstrādātās emisiju prognozes bāzes jeb esošajā scenārijā parāda, ka ir nepieciešams īstenot papildus politikas un pasākumus, lai nākotnē Latvijā kopumā samazinātu slāpekļa oksīdu, daļiņu PM_{2,5} un amonjaka emisijas un nodrošinātu noteikto mērķu izpildi. Atbilstoši plānam VVD īstenos plānotos pasākumus izvirzīto mērķu sasniegšanai divos rīcības virzienos – “Emisiju samazināšana no dažādām piesārņojošajām darbībām un sadedzināšanas iekārtām (izņemot, mājsaimniecībās izmantotās)” un “Emisiju samazināšana lauksaimniecības sektorā”.
- Latvijas Nacionālā jūras zvejas kontroles programma 2021. – 2027. gadam ir jūras zvejas un ar to saistīto darbību kontroles un uzraudzības plānošanas dokuments, kura nepieciešamību nosaka Padomes 2009. gada 20. novembra Regulas (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, 46. panta 1. punkts. Jūras zvejas kontrole nepieciešama, lai sasniegtu Eiropas Savienības Kopējās zivsaimniecības politikas mērķi – *zvejas un akvakultūras darbības ilgtermiņā ir ekoloģiski ilgtspējīgas un tiek pārvaldītas atbilstīgi mērķim nodrošināt ieguvumus ekonomiskajā, sociālajā un nodarbinātības jomā un veicināt pārtikas pieejamību*. Saskaņā ar Regulas Nr. 1224/2009 5. panta 3. punktu dalībvalstis pieņem attiecīgus pasākumus, iedala piemērotus finansiālos resursus, cilvēkresursus un tehniskos resursus un izveido visas administratīvās un tehniskās struktūras, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu Kopējās zivsaimniecības politikas darbības jomā veikto darbību kontroli, inspekciju un noteikumu izpildi.
- Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam (*projekts izsludināts VSS*) noteiks vienotu valsts pārvaldes, tautsaimniecības un sabiedrības digitālās attīstības politiku, nodrošinās iespēju apgūt nepieciešamās prasmes katram iedzīvotājam jebkurā dzīves posmā atbilstoši vajadzībai digitālās transformācijas sniegto iespēju izmantošanai, savukārt valsts pārvaldē nodrošinās pāreju no iestāžu un valsts

digitalizācijas risinājumiem uz atvērtu ekosistēmu izveidi. Īstenojot savu stratēģiju, VD būs saistoši uzstādītie mērķi trīs pamatnostādņu rīcības virzienos – „Digitālās prasmes un izglītība”, „Digitālā drošība un uzticamība” un „Tautsaimniecības (t.sk valsts pārvaldes) digitālā transformācija”.

Digitālās transformācijas apstākļos pieaug tehnoloģiju nozīme VD funkciju īstenošanā tāpēc, mainās prasības arī nodarbināto digitālajām prasmēm. No digitālo prasmju kvalitātes ir atkarīgas nodarbinātā iespējas profesionāli pilnveidoties, augstā kvalitātē veikt savus darba pienākumus, kā arī piedalīties stratēģijas mērķu sasniegšanā. Saskaņā ar pamatnostādnes rīcības virzienā „Digitālās prasmes un izglītība” izvēlēto metodoloģiju, visiem VD nodarbinātajiem nepieciešams sasniegt digitālo prasmju 3. līmeni „Pakalpojumu sniegšana” – digitālās prasmes tiem, kas sniedz pakalpojumus un koordinē pakalpojumu sniegšanu digitālajā vidē, kā arī daļai nodarbināto, kas tieši iesaistīti VD stratēģijas 3.prioritātes „Pakalpojumu un pārvaldes procesu digitālā transformācija” mērķu sasniegšanā, nepieciešams prasmju 4. līmenis „Pakalpojumu un sistēmu veidošana” – digitālās prasmes tiem, kas veido, attīsta un uztur IKT platformas, sistēmas un digitālos pakalpojumus.

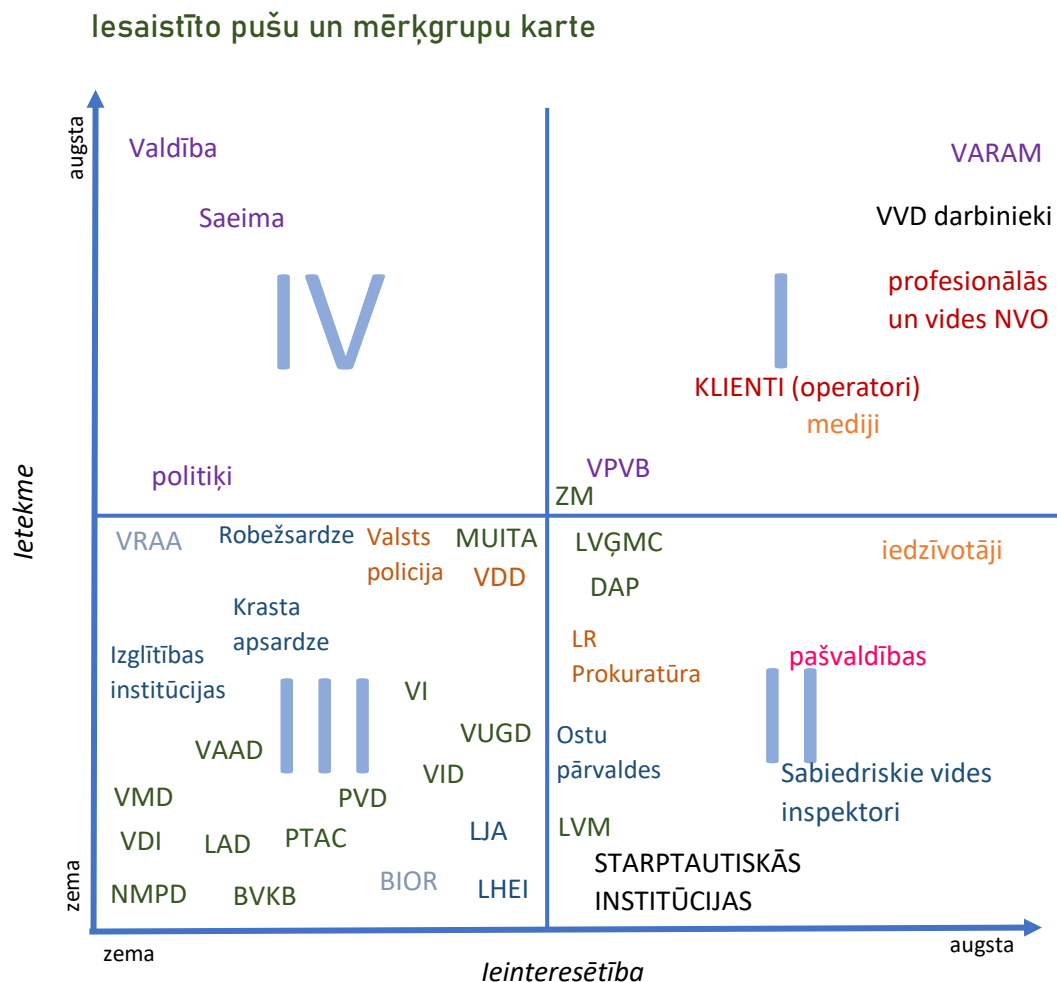
Rīcības virziena „Tautsaimniecības (t.sk valsts pārvaldes) digitālā transformācija” ietvaros VD ir saistoši divi apakšvirzieni:

- 1) Vides pārvaldības un attīstības plānošanas digitalizācija ar mērķi digitāli transformēt vides pārvaldības procesus, vides uzraudzībā izmantojot viedas datu ieguves tehnoloģijas, un sabiedrības līdzdalību. Šī mērķa sasniegšanai paredzēta Vides pārvaldības platformas izveide, tajā ietverot:
 - i) Vides pārvaldības jomas- vienotu valsts atkritumu apsaimniekošanas un monitorējamas atkritumu plūsmas izveidi, dabas resursu izmantošanu un kontroli, piesārņojuma pārvaldību;
 - ii) Uzņēmēju ikdienas biznesa procesu automatizāciju – ciešu komersantu biznesa risinājumu integrēšanu ar vides pārvaldības risinājumiem;
 - iii) Izmantojot modernās tehnoloģijas, automatizētu reāla laika datu iegūšanu un procesu kontroli, piemēram, mākslīgais intelekts loģisko likumu definēšanā, jaunu secinājumu iegūšanā, datus balstītu lēmumu pieņemšanā, GPS tehnoloģijas automašīnu pārvietošanās kontrolē, nepieciešamo ģeogrāfisko koordinātu fiksēšanā dabā, loģistikas uzdevumu risināšanā, tehnoloģijas materiālu kaudžu kubatūras noteikšanai, karjeru materiālu uzskaitē, attēlu apstrādes tehnoloģijas piesārņojošo darbību monitoringam, sensoru signālu apstrāde, fotokameras un citas tehnoloģijas.
- 2) Moderna un atvērta valsts pārvalde:
 - i) Valsts pārvaldes pakalpojumu digitālā transformācija - klientorientēta procesu optimizācija - pakalpojumi pārveidoti, organizējot tos no personas skatu punkta, un to piedāvājums ir proaktīvs un personalizēts un vērsts uz vērtību personai. Valsts pārvaldes pakalpojumi ir atvērti, lai veidotu vienotu valsts un komercsektora pakalpojumu piedāvājuma kopumu personai;
 - ii) Pilnībā digitalizēta un datu vadīta valsts pārvaldes pamatdarbība - valsts pārvaldes sadarbība un pakalpojumu sniegšana balstās uz mašīninterpretējamu un automatizējamu datu un uzdevumu apriti, datus balstītu situācijas novērtējumu,

lēmumu pieņemšanu, pakalpojumu pieteikumu apstrādi un sniegšanu, ievērojot informācijas vienreizes principu;

- iii) Produktīva valsts pārvaldes darbinieku darba vide - virtuālā darba vide, kura sniedz visu iespējamo atbalstu, lai nodarbinātie savu uzmanību un laiku varētu veltīt sabiedrībai nepieciešamās vērtības radīšanai. Ieviest "Attālināts pēc noklusējuma principu" valsts pārvaldes darbā;
- iv) Inovācija valsts pārvaldē, dizaina domāšana, valsts pārvaldes pakalpojumu digitālās transformācijas kompetences - izveidota publiskās inovācijas ekosistēma un dizaina pieeja tiek pielietota kā pamata pieeja publiskā sektora darbā un modernizācijā. Dizaina domāšana kā publiskā sektora inovācijas pieeja nozīmē, ka tiek pārskatīti ne tikai valsts pārvaldes sniegto pakalpojumu funkcionalitāte, bet plašāk pārskatīti pakalpojumi un arī valsts pārvaldes iekšējie darbības procesi, kuru efektivitātei ir tieša ietekme uz digitālās transformācijas līmeni ;
- v) Pakalpojumu pārvaldība - valsts pārvaldes un starpiestāžu pakalpojumos pēc vienotas metodoloģijas vadīta un profesionāli īstenota pakalpojumu dzīves cikla plānošana, kas vērsta uz vērtību, ko saņem pakalpojuma saņēmējs. Valsts pārvalde spēj apkopot un analizēt pakalpojumu raksturojošos datus pakalpojuma saņēmēja lietotāja pieredzes uzlabošanai.

4. IESAISTĪTĀS PUSES UN MĒRĶGRUPAS

Iesaistīto pušu un mērķgrupu attiecību vadības nosacījumi atbilstoši to interesēm un vajadzībām

I.segmenti – Cieši sadarboties, pastāvīgi strādāt kopā, lai sasniegtu vairāk.

II.segmenti – Informēt un, kad vien iespējams, iesaistīt, lai tie justos nozīmīgi.

III.segmenti – Komunicēt, lai tie justos iesaistīti, uzturēt regulārus kontaktus, lai efektīvi risinātu jautājumus, kad nepieciešams. Sekmēt to organizāciju, ar kurām ir visciešākā sadarbība atļauju izdošanas procesā un kontrolē, un avārijas situāciju pārvaldībā, ieinteresētības palielināšanos, lai tās pārvietotos uz II.segmentu.

IV.segmenti – iesaistīt, lai paaugstinātu interesi un radītu apņemšanos atbalstīt nepieciešamās izmaiņas likumdošanā un piešķirt finansējumu VVD stratēģisko mērķu sasniegšanai. Reaģēt bez vilcināšanās uz informācijas vai konsultāciju pieprasījumiem, respektēt iesaistītās puses izvirzītās prioritātes.

Iekšējās iesaistītās puses

Iesaistīto pušu analīzē kā iekšējā mērķgrupa ir identificēti **VVD darbinieki**. Darbinieku iesaistei ir visaugstākā ietekme uz stratēģijā nosprausto mērķu sasniegšanu. Komunikācijā ar šo mērķgrupu nepieciešams izdalīt vairākas apakšgrupas – augstākā vadība, vidējā līmeņa vadītāji (reģionālo vides pārvalžu direktori un patstāvīgo struktūrvienību vadītāji), zemākā līmeņa vadītāji un pārējie nodarbinātie (valsts civildienesta ierēdņi un darbinieki), katrai no apakšgrupām pielāgojot komunikācijas stratēģiju.

VVD ik gadu veic nodarbināto aptauju, lai noskaidrotu darbinieku viedokli, mērītu viņu iesaisti un apmierinātību. VVD ir ļoti svarīga darbinieku apmierinātība ar darba saturu, darba apstākļiem un informācijas apriti. VVD rūpējās par darbinieku kvalifikācijas celšanu, kvalitatīvu materiāltehnisko nodrošinājumu, pilnveido procesus efektīvam darbam, atbalsta elastīgā un attālinātā darba iespējas, atbalsta darbinieku iniciatīvu un priekšlikumus, apdrošina darbinieka veselību, VVD piešķirtā finansējuma ietvaros veicina atalgojuma konkurētspēju. Savukārt nodarbinātajiem nozīmīga ir apziņa, ka darbs, ko viņi veic ir nozīmīgs un tiek sasniegts rezultāts, skaidrība par iestādes mērķiem un viņu darba uzdevumiem to sasniegšanai, kvalitatīvas atgriezeniskās saites un atzinības saņemšana par sava darba rezultātiem

Ārējās iesaistītās puses

VVD **klienti** ir fiziskas un juridiskas personas, kuras pieprasa un saņem VVD pakalpojumus visās VVD darbības jomās. VVD regulāri organizē apmācības un seminārus, nodrošina aktuālās informācijas publicēšanu klientiem par izmaiņām normatīvajos aktos, kā arī citiem aktuāliem jautājumiem. Klientu grupu veido vairākas apakšgrupas – pirmkārt, **operatori** (uzņēmumi, kas ir saņēmuši atļauju vai licenci un kuru darbību uzrauga VVD), otrkārt, klienti, kas neregulāri saņem pakalpojumus (sākotnējās ietekmes uz vidi novērtējumu, tehniskos noteikumus), treškārt, personas, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem tiek pakļautas VVD kontrolei (piemēram, makšķernieki). Katra no šīm mērķa apakš grupām izmanto atšķirīgus pakalpojumus, tāpēc informācijas nodošanas kanāli un sadarbības formas ir atšķirīgas, tomēr vienojošās grupas intereses – saņemt pakalpojumus ātri un ērti, pieeja konsultācijām un nepieciešamajai informācijai, iestādes elastība, piemērojot prasības klienta individuālajai situācijai.

Atļauju un licenču izdošanas procesā notiek sadarbība ar dažādām **valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām**. Tāpat būtiska ir sadarbība ar šīm mērķa grupām kontroles uzdevumu īstenošanā, atklājot pārkāpumus vides aizsardzības jomā. Īpaši svarīga ir sadarbības veidošana avāriju un avāriju situāciju pārvaldībā ar VUGD, NMPD, Valsts policiju, pašvaldībām, LVGMC u.c.

Zivju resursu izmantošanas uzraudzības jomā svarīga ir sadarbība ar **sabiedriskajiem vides inspektoriem**. Īstenojot mērķtiecīgu komunikāciju, nepieciešams sekmēt sabiedrisko vides inspektoru aktivitātes pieaugumu un palielināt šīs grupas ietekmi makšķerēšanas un zvejas noteikumu ievērošanas kontrolē.

Sadarbībai ar **vides un uzņēmēju nevalstiskajām organizācijām** ir liels potenciāls VVD mērķu sasniegšanas iespējošanā. Nepieciešamas veidot stratēģiskās partnerības ar NVO, ar

kurām VVD ir kopīgi mērķi operatoru un sabiedrības izglītošanā. VVD aktīvi strādā, lai attīstītu ciešu sadarbību ar uzņēmēju nevalstiskajām organizācijām (NVO), t.sk., lai noteiktu uzraudzības prioritātes. Šobrīd šāda sadarbība izveidota ar vairāku uzņēmējdarbības jomu NVO – radiācijas drošības jomā, metāllūžņu pārstrādes jomā, riepu apsaimniekošanas jomā, elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības jomā, atkritumu apsaimniekošanas jomā u.c. Noris darbs, lai attīstītu šādu sadarbību ar visām lielākajām uzņēmējus pārstāvošajām NVO atbilstoši VVD kompetencei. Papildus VVD attīsta sadarbību ar NVO, kuru darbība vērsta uz dabas resursu aizsardzību un saglabāšanu zvejas jomā.

Līdz šim sadarbība ar **augstākās izglītības un zinātnes institūcijām** nav bijusi pietiekoši aktīvi izmantots resurss inovāciju ieviešanā, VVD vajadzībām atbilstošu, zinošu speciālistu sagatavošanā un personāla piesaistē. Stratēģijas mērķu sasniegšanai nepieciešams veidot aktīvu sadarbību ar izglītības institūcijām, piedāvājot studentu prakses vietas un sadarbojoties mācību programmu īstenošanā, t.sk. pasniedzot VVD speciālistu vadītas vieslekcijas.

Iedzīvotāji un mediji ir īpaši nozīmīgas mērķa grupas ar augstu ieinteresētību VVD darbā. Ar katru gadu arvien pieaug gan iedzīvotāju interese, gan medijos vides tēmām veltīto publikāciju apjoms. Iedzīvotājiem ir augsta interese par jautājumiem, kas viņus tieši skar personīgi – piegūžu ar atkritumiem, gaisa un ūdeņu piesārņojums, smakas. Iedzīvotājiem ir svarīga operatīva iestādes rīcība un atgriezeniskās saites saņemšana par pieteikto problēmu. Mediji ir atvērti atspoguļot informāciju par VVD darbības jomām, bet vairāk vēlas tēmas ar praktisku ievirzi un sagaida atbalstu tēmas izpratnē un materiāla sagatavošanā.

Nozīmīga ietekme uz VVD darbu ir **Ministru kabineta** un **Saeimas** pieņemtajiem lēmumiem, kā arī **politisko partiju** prioritātēm vides aizsardzības jomā. Tas ietekmē gan kontroles prioritātes, gan finansiālās iespējas īstenot attīstības pasākumus un nodrošināt konkurētspējīgu atalgojumu nodarbinātajiem. Tomēr visnozīmīgākā iesaistītā puse VVD stratēģijas īstenošanā ir **VARAM**, kas veido vides aizsardzības politiku un veic ārējo normatīvo aktu izstrādi vides jomā. VVD aktīvi līdzdarbojas normatīvo aktu izstrādē un sniedz priekšlikumus izmaiņām normatīvajos aktos, kas tostarp sekmē pakalpojumu un pārvaldes digitālo transformāciju vides aizsardzības jomā.

VVD darbība **starptautiskajās institūcijās** (Starptautiskā Atomenerģijas aģentūra (SAEA), Eiropas Savienības tīkls vides tiesību aktu īstenošanai un ieviešanai (IMPEL), Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA), Baltijas jūras vides aizsardzības komisija (HELCOM)) ir nozīmīga iestādes veikspējas paaugstināšanai, nodarbināto profesionālo zināšanu pilnveidei un pieredzes apmaiņai, vienlaikus VVD kā eksperti sniedz ieguldījumu zvejas kontroles un vides aizsardzības pilnveidošanai un veicina harmonizētu vides prasību ieviešanu Eiropā.

5. STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES

5.1. Vides kvalitātes uzlabošana

1. PRIORITĀTĀRĀ VIRZIENA SASNIEDZAMIE MĒRĶI	IESAISTĪTĀS IESTĀDES
1.1. Gaisa kvalitātes uzlabošana un emisiju samazināšana no dažādām piesārņojošām darbībām, īpaši sadedzināšanas iekārtām, kā arī ostu un lauksaimniecības sektorā	1.1. VARAM, pašvaldības, profesionālās un vides NVO
1.2. Pāreja no atkritumu apsaimniekošanas uz resursu apsaimniekošanu	1.2. LVĢMC, VARAM, nozaru asociācija
1.3. Notekūdeņu atbilstoša attīrīšana pirms novadīšanas vidē	1.3. VARAM, pašvaldības
1.4. Efektīva zemes dziļu resursu ieguves procesa uzraudzība	1.4. VARAM, LVĢMC, VI, pašvaldības, NVO, augstākās izglītības iestādes
1.5. HES darbības ekoloģiskās ietekmes samazināšana	1.5. VARAM, MHEA, pašvaldības

UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Mērķis 1.1. Gaisa kvalitātes uzlabošana un emisiju samazināšana no dažādām piesārņojošām darbībām, īpaši sadedzināšanas iekārtām, kā arī ostu un lauksaimniecības sektorā	Izpildes termiņi	
	2021.-2023.	2024.-2027.
1.1.1. Izstrādāt un īstenot efektīvu sadedzināšanas iekārtu kontroles programmu, kas balstīta uz kvalitatīvu datu uzkrāšanu IS "Tulpe" un neatkarīgiem gaisu piesārņojošo vielu emisiju mērījumiem		
1.1.2. Izstrādāt un īstenot visaptverošu lauksaimniecības operatoru kontroles programmu NH ₃ emisiju samazināšanai no lauksaimniecības darbībām		
1.1.3. Nodrošināt, ka ostās veikto piesārņojošo darbību operatori, kas noteiktos apjomos pārkrauj naftas produktus un bīstamās ķīmiskās vielas uzstāda kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmu		
1.1.4. Īstenot uz riska analīzi balstītu neatkarīgu gaisu piesārņojošo vielu emisiju mērījumu programmu no dažādām iekārtām (izņemot sadedzināšanas)		
1.1.5. Veikt ozona slāņa noārdošu vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu darbību kontroli		

1.1.6. Izstrādāt metodikas un vadlīnijas vides normatīvo aktu prasību vienādei piemērošanai gaisu piesārņojošo vielu emisiju kontrolei (no <i>VPP 2021-2027</i>)		
Mērķis 1.2. Pāreja no atkritumu apsaimniekošanas uz resursu apsaimniekošanu		
1.2.1. Veikt efektīvu ražotāju atbildības sistēmu uzraudzību – reģenerācijas iekārtu un atkritumu savākšanas darbību kontroles pilnveidošana pamatotu pierādījumu iegūšanai par reģenerācijas darbībām un savāktu atkritumu izcelsmi Latvijā		
1.2.2. Nodrošināt depozīta sistēmas ieviešanu un darbības uzraudzību		
1.2.3. Īstenot atkritumu pārrobežu sūtījumu inspekcijas plānu		
1.2.4. Īstenot būvniecības atkritumu aprites uzraudzību, lai identificētu nelegālus atkritumu apsaimniekotājus un nodrošinātu to darbību atbilstību vides aizsardzības prasībām		
1.2.5. Veikt pastiprinātu bīstamo atkritumu plūsmu, kuras Latvijā nevar pārstrādāt vai apglabāt, kontroli		
Mērķis 1.3. Notekūdeņu atbilstoša attīrīšana pirms novadīšanas vidē		
1.3.1. Īstenot uz riska analīzi balstīta notekūdeņu valsts testēšanas programmu augsta riska iekārtās un iekārtās, kas novada notekūdeņus riska ūdens objektos		
1.3.2. Pārskatīt NAI atļaujas, aktualizējot nosacījumu paliekošā piesārņojuma limitiem un nosakot prioritāro vielu un bīstamo vielu sajaukšanās zonas, vienādojot citus nosacījumus		
1.3.3. Panākt ražošanas notekūdeņu priekšattīrīšanas atbilstību		
1.3.4. Panākt sabiedrības informētību par NAI darbības efektivitāti un novadīto notekūdeņu kvalitāti, publicējot informāciju par iekārtu darbību		
Mērķis 1.4. Efektīva zemes dzīļu resursu ieguves procesa uzraudzība		
1.4.1. Veikt proaktīvu kontroli rekultivējamo atradņu identificēšanai un savlaicīgas rekultivācijas panākšanai		
1.4.2. Apturēt nelegālu minerālresuru ieguves vietu darbību		
1.4.3. Īstenot ūdens urbumu kontroles kampaņu (pamestie, licencētie, nelegālie)		

1.4.4. Stiprināt WD kapacitāti ar Rail Baltica izbūvi saistīto jautājumu izvērtēšanā, t.sk. tās veikšanai nepieciešamo derīgo izrakteņu ieguves kontrolē		
1.4.5. Mazināt atradnēs iegūto derīgo izrakteņu vai būvniecības procesā iegūto dabas resursu realizāciju saimnieciskajā darbībā, neuzskaitot to apjomu un izvairoties no DRN nomaksas.		
Mērķis 1.5. HES darbības ekoloģiskās ietekmes samazināšana		
1.5.1. Veikt centralizētu HES DRN aprēķina kontroli		
1.5.2. Izvērtēt un pārskatīt HES izsniegtās ūdens resursu lietošanas atļaujas, nodrošinot atbilstošu ekoloģisko caurplūdumu visās mazajās HES (no VPP 2021-2027 27.1)		
1.5.3. Veikt kontroli par HES darbību atbilstoši pārskatīto atļauju vienotām prasībām		
	Uzsākts	Izpildīts
		Turpinās

Darbības rezultāts	Rezultāta rādītājs	Rādītāja skaitliskās vērtības vai izmaiņu tendences							
		2020 bāze	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Samazināta piesārņojošo darbību negatīvā ietekme uz gaisa kvalitāti	% A kategorijas atļaujās noteiktās emisiju robežvērtības nepārsniedz ar spēkā esošiem secinājumiem LPTP saistītos emisiju līmeņus	-	80%	90%	95%	100%	100%	100%	100%
	Darbību ar F-gāzēm veicēju un operatoru, kuri izmanto F-gāzes, tai skaitā autoservisu, pārbaužu skaits	64	100	150	150	150	150	150	150
	Veikti iekārtu radīto emisiju gaisā mērījumi un pārbaudīta gaisu piesārņojošajām vielām noteikto emisijas robežvērtību vai emisijas limitu ievērošana	-	30	130 ¹	130	130	250	250	250

¹ Ministru kabineta 2020. gada 16. aprīļa rīkojums Nr. 197 "Par Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānu"

1.4. punkts: no 2021.-2024.gadam 30 sadedzināšanas iekārtu emisiju mērījumi, no 2022.-2027. - 150 mērījumi

1.5.punkts: no 2021. - 2027.gadam 100 citu (izņemot sadedzināšanas iekārtu) iekārtu radīto emisiju mērījumu rezultāti

	Pārbaudītas dzīvnieku novietnes no visām esošām dzīvnieku novietnēm atbilstoši pārbaužu veikšanas kritērijiem, kas noteikti lauksaimnieku operatoru kontroles programmā, %		45 ²	35 ³	40	25	35	10	10
Mazināta notekūdeņu negatīvā ietekme uz pieņemtajiem ūdensobjektiem	% samazinājums no NAI skaita, kurās netiek nodrošināta notekūdeņu attīrīšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām	31 iekārta	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%
	Ražošanas uzņēmumos tiek veikta notekūdeņu priekšattīrīšana (% no uzņēmumiem, uz kuriem attiecināms)		-	70%	75%	80%	85%	90%	98%
	Pārskatīto atļauju īpatsvars NAI, kurās tiek pieņemti ražošanas notekūdeņi, atļaujās nosakot nosacījumus PV un BV emisijai vidē		-	10%	25%	40%	60%	80%	100%
	Normatīvi tīro attīrīto notekūdeņu īpatsvars	Atbilstoši VPP 2021-2027							
Atkritumu apsaimniekošanas sistēma nodrošina atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, nepiesārņojot vidi	Depozīta iepakojuma pieņemšanu nodrošina obligātās tirdzniecības vietas		-	85%	90%	95%	98%	98%	98%
	Atkārtoti izmantojamā depozīta iepakojuma atgriešanas kontrole šķirošanas centros un pie ražotājiem (pārbaudīto ražotāju īpatsvars)		-	15%	15%	15%	15%	15%	15%
	Atkritumu izcelsmes izsekojamības kontrolei pārbaudīto uzņēmumu īpatsvars, kas RAS ietvaros nodrošina atkritumu savākšanu		≥20%	≥20%	≥20%	≥20%	≥20%	≥20%	≥20%
	Pārstrādātie kopējie izlietotā iepakojuma		-	60%	60%	63%	65%	66%	66%

² 45% no A kategorijas piesārņojošās darbībām (33) saistībā ar LPTP nosacījumiem

³ Atbilstoši izstrādātajai VVD izstrādātajai visaptverošu lauksaimniecības operatoru kontroles programmai

	daudzumi (% no radītā), (2018 -58,82 %)							
Samazināta hidrotehnisko būvju negatīvās ietekmes uz upju ekosistēmām	Pārskatītas HES ūdens resursu lietošanas atļaujas, ietverot vienotus nosacījumus		Veikts situācijas novērtējums	30%	50%	75%	90%	100%
	Mazās HES, kas nodrošina atbilstošu ekoloģisko caurplūdumu			Palielinās īpatsvars				

5.2. Uz atbilstības panākšanu vērsta uzraudzība, īstenojot viedu vides kontroli

2. PRIORITĀTĀRĀ VIRZIENA SASNIEDZAMIE MĒRĶI	IESAISTĪTĀS IESTĀDES
2.1. Efektīva, uz risku analīzi balstīta kontroles sistēma vides kvalitātes saglabāšanai	2.1. VARAM
2.2. Inovatīvu tehnoloģiju ieviešana kontrolē	2.2. VARAM, NVO, LVĢMC, augstākās izglītības iestādes
2.3. Vienota pieeja un metodika atļauju izsniegšanā un kontrolē	2.3. VARAM, VI, pašvaldības
2.4. Gatavība visa veida avārijas situācijām	2.4. VARAM, ZM, VM, VUGD, LVĢMC, NMPD, NBS, PVD, VI, VP

UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Mērķis 2.1. Efektīva, uz risku analīzi balstīta kontroles sistēma vides kvalitātes saglabāšanai	Izpildes termiņi	
	2021.-2023.	2024.-2027.
2.1.1. Izstrādāt un ieviest vienotu iestādes sodu politiku		
2.1.2. Zvejas kontrolē ieviest inspekcijas plānošanu, pamatojoties uz risku analīzi, izvērtējot informāciju izpēti par vietām, kur visvairāk tiek izdarīti pārkāpumi, atklāti nelegāli tīkli		
2.1.3. Izveidot mobilas zvejas kontroles grupas reģionālo struktūrvienību ietvaros		
2.1.4. Sagatavot vienotu kontroles plānu piesārņojuma, atkritumu, dabas resursu kontroles jomā, izmantojot risku analīzes rīku un veikt atbilstošu kontroles resursu plānošanu		
2.1.5. Veikt DRN maksātāju (par iepakojumu, videi kaitīgām precēm, u.c.), kas nav operatori,		

kontroles resursu nodalīšanu un centralizētas kontroles organizēšanu		
2.1.6. Veikt regulāras kontroles kampaņas jomās, kam sabiedrībā un publiskajā telpā pastiprināti pievērsta uzmanība		
2.1.7. Pilnveidot radiācijas drošības uzraudzības sistēmu atbilstoši starptautiskajiem standartiem		
Mērķis 2.2. Inovatīvu tehnoloģiju ieviešana kontrolē		
2.2.1. Ieviest ekspresmetodes mērījumu veikšanai zemes dzīļu kontrolē		
2.2.2. Ieviest tālīzpētes tehnoloģijas zemes dzīļu kontroles procesos		
2.2.3. Ieviest ekspresmetodes ūdens un augsnes stāvokļa noteikšanai		
2.2.4. Ieviest elektroniskos degunu kā pamatmetodi gaisa piesārņojuma (smaku) kontrolē		
2.2.5. Izvērtēt gāzu analizatoru iekārtas iegādi un lietošanu GOS emisiju kontrolē un darbību ar ozona slāņa noārdošu vielu, un fluorēto siltumnīcefekta gāzu kontrolē		
2.2.6. Ieviest tehnoloģijas atkritumu apsaimniekošanas kontrolē (GPS iekārtas un transporta plūsmu kontroles sistēmas, video novērošana, apsekošana un mērījumi ar droniem)		
Mērķis 2.3. Vienota pieeja un metodika atļauju izsniegšanā un kontrolē		
2.3.1. Transformēt kompetenču centru, visu jomu metodisko vadību apvienojot CS departamentos un veidojot darbības jomu metodiskos vadītājus		
2.3.2. "Konsultē vispirms" principa nostiprināšana iekšējos normatīvajos aktos		
2.3.3. Centralizēt atļauju, licenču, tehnisko noteikumu izsniegšanas procesu, sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu veikšanu vienotā struktūrvienībā ar decentralizētu darba vietu izvietojumu, paredzot darbinieku specializāciju		
2.3.4. Organizēt centralizētu zemes dzīļu kontroli		
2.3.5. Organizēt vienotu paaugstināta riska objektu inspekciju ⁴		
2.3.6. Organizēt vienota atkritumu poligonu inspekciju		
Mērķis 2.4. Gatavība avārijas situācijām		

⁴ <https://likumi.lv/ta/id/280652-rupniecisko-avariju-riska-novertesanas-kartiba-un-riska-samazinasanas-pasakumi>

2.4.1. Izstrādāt un ieviest rīcību algoritmus radiācijas avārijās, tai skaitā apmācīti VVD darbiniekus un iesaistītās institūcijas		
2.4.2. Atjaunot tehnoloģisko aprīkojumu gatavībai avārijas situācijām, īpaši draudu novērtēšanai, un attīstīt inspektoru prasmes iekārtu pielietošanai		
2.4.3. Atjaunot agrās brīdināšanas radiācijas monitoringa staciju tīkla aprīkojumu		
2.4.4. Organizēt radiācijas avāriju pārvaldības starptautisko novērtējumu		
2.4.5. Sekmēt visa veida piesārņojošo darbību uzņēmumu gatavību avārijas situācijām, regulāro inspekciju ietvaros novērtējot to gatavību avārijas situācijām		
2.4.6. Izstrādāt un ieviest rīcību algoritmus piesārņojuma avāriju situācijās, tai skaitā apmācīt darbiniekus		
2.4.7. Noslēgt līgumus ar laboratorijām, sanācijas ekspertiem par sadarbību avāriju un avārijas situāciju seku novērtēšanā un novēršanā		

Uzsākts
Izpildīts
Turpinās

Darbības rezultāts	Rezultātā rādītājs	Rādītāja skaitliskās vērtības vai izmaiņu tendences							
		2020 bāze	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Klienti pozitīvi novērtē VVD sniegtos pakalpojumus	Klienti ir apmierināti ar VVD sniegto pakalpojumu kvalitāti atļauju izsniegšanas un kontroles jomās	80%	75%	75%	>75%	80%	>80%	>85%	>85%
	Darbinieki atzīst, ka VVD pēc vienotas izpratnes piemēro „Konsultē vispirms” principu (%)	57,5%	60%	pieaug		70%	pieaug		80%
Mazināta piesārņojošo darbību un dabas resursu izmantošanas nelabvēlīgā ietekme uz vidi un veselību	Lēmumi par veicamām rīcībām tiek izpildīti laikā (% no veicamām rīcībām)		60%	70%	80%	85%	90%	90%	90%
	A,B un C iekārtu operatoru īpatsvars, kas ievēro darbībai saistošās prasības un nosacījumus piesārņojošās darbības veikšanā (% no pārbaudīto skaita)	82,4%	87%	>80%	>80%	85%	85%	87%	87%
	Operatoru īpatsvars, kas dabas resursu izmantošanā (HES, zemes dzīles, aizsargjoslas)	79,4%	80%	80%	80%	85%	85%	85%	87%

	ievēro saistošās prasības (% no pārbaudīto skaita)								
	Atklāto pārkāpumu īpatsvars pārrobežu atkritumu sūtījumu kontrolēs (%)	10%	10%	12%	15%	15%	15%	15%	15%
Nozvejas apjoms nodrošina zivju resursu aizsardzību un saglabāšanu	Jūrā pārbaudīto divās augstāko riska kategorijas flotes segmentiem piederošo zvejas kuģu īpatsvars (%)	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%
	Ostās pārbaudīto divās augstāko riska kategorijas flotes segmentiem piederošo zvejas kuģu īpatsvars (%)	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
	Piekrastes ūdeņos pārbaudīto licencēto rūpnieciskās komerczvejas tiesību nomnieku īpatsvars (%)	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%
	Atklāto zvejas pārkāpumu īpatsvars no iekšējos ūdeņos veiktajām pārbaudēm (%)		4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
	Atklāto zvejas pārkāpumu īpatsvars no ostās veiktajām pārbaudēm (%)		2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Sasniegta gatavība avāriju situācijām	leviesti rīcības algoritmi avārijas situācijās (skaits)	-	3	3	2	1	-	-	-
	VVD un iesaistīto institūciju pašvērtējums par gatavībai radiācijas avārijas situācijām (%)	55%	60%	60%	65%	70%	70%	80%	80%

5.3. Pakalpojumu un pārvaldes procesu digitālā transformācija

3. PRIORITĀRĀ VIRZIENA SASNIEDZAMIE MĒRĶI

- 3.1. Iekšējo un ārējo sistēmu integrācija
efektīvākai lēmumu pieņemšanai
- 3.2. Klientorientētu pakalpojumu attīstība un
atvērto datu pieejamības uzlabošana
- 3.3. Procesu automatizācija, tai skaitā mākslīgā
intelekta risinājumu ieviešana patiesas un
aktuālas vides informācijas iegūšanai
- 3.4. Procesu vienkāršošana un administratīvā
sloga mazināšana

IESAISTĪTĀS IESTĀDES

- 3.1. LVĢMC, VARAM
- 3.2. VARAM, pašvaldības
- 3.3. VARAM
- 3.4. VARAM, LVĢMC

UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Mērķis 3.1. Iekšējo un ārējo sistēmu pilnveide efektīvākai lēmumu pieņemšanai		Izpildes termiņi	
		2021.-2023.	2024.-2027.
3.1.1. Veikt VVD datu bāzu integrāciju ar Statistikas pārskatu sistēmu, Atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmu, nozīmīgākajiem valsts reģistriem			
3.1.2. Ieviest principu "tikai digitāli" jūras un iekšējo ūdeņu zvejas kontroles inspekcijas dokumentēšanai (izstrādāta LZIKIS funkcionalitāte un mobilā lietotne)			
3.1.3. Izstrādāt mobilo lietotni vides inspekcijas pārbaudes lapu elektroniskai aizpildīšanai pārbaudes laikā objektā			
3.1.4. Nodrošināt radiācijas monitoringa datu attēlošana vienotā vides monitoringa sistēmā ģeotelpiskā formātā			
3.1.5. Izstrādāt vides datu kvalitātes uzlabošanas plānu un veikt datu sakārtošanu IS "Tulpe"			
Mērķis: 3.2. Publisko pakalpojumu pilnveide un atvērto datu pieejamības uzlabošana			
3.2.1. Ieviest principu "tikai digitāli", sadarbībā ar klientiem attīstot ērtus un saprotamus e-pakalpojumus, kas nodrošina "pareizi ar pirmo reizi" iesniegumu saņemšanu			
3.2.2. Izstrādāt proaktīvu risinājumu atsevišķu C kategorijas piesārņojošo darbību reģistrācijas automatizācijai			
3.2.3. Izveidot virtuālo asistentu konsultāciju sniegšanai par nepieciešamajām vides atļaujām un piesārņojošo darbību veidiem			
3.2.4. Publicēt datus par piesārņojošām darbībām atvērto datu formātā Atvērto datu portālā			
3.2.5. Ieviest automātisku paziņojumu nosūtīšanu operatoriem par visa veida termiņu atgādinājumiem attiecībā uz dokumentu derīguma termiņiem un informācijas sniegšanas pienākumiem			
3.2.6. Ieviest jaunu, pilnībā digitalizētu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas pārvaldības modeli			
Mērķis: 3.3. Procesu automatizācija, tai skaitā mākslīgā intelekta risinājumu ieviešana patiesas un aktuālas vides informācijas iegūšanai			

3.3.1. Ieviest automatizētu statistikas pārskatu iesniegšanas kontroles procesu		
3.3.2. Ieviest automātisku statistikas pārskatu pārbaudes procesu, vides inspektoram pārbaudot tikai tos pārskatus, kur sistēma konstatējusi neatbilstības		
3.3.3. Izveidot vienotu platformu vides monitoringa datu pārvaldībai – visu piesārņojošo darbību atļauju monitoringa nosacījumu un atļauto emisiju līmeņu datu uzkrāšanai strukturētā formā un automatizētas limitu ievērošanas kontroles, monitoringa datu iesniegšanas, analīzes un uzraudzības ieviešanai		
3.3.4. Pilnveidot APUS, transformējot to par kompleksu atkritumu aprites uzskaites un kontroles informācijas sistēmu, atkritumu apsaimniekošanas darbību kontroles automatizācijai		
3.3.5. Attēlot piesārņojošās un atkritumu apsaimniekošanas darbības ģeotelpiskā formātā, savietojot ar dažādiem lēmumu pieņemšanai nepieciešamajiem kartogrāfiskiem datiem, izmantojot vienoto ģeotelpisko risinājumu (<i>DTP 4.4.4.</i>)		
Mērķis: 3.4. Procesu vienkāršošana un administratīvā sloga mazināšana		
3.4.1. Veikt analīzi par piesārņojuma jomas operatoru pienākumiem iesniegt datus, pārskatus un ziņojumus, identificējot pieprasītās informācijas dublēšanu un atsakoties no informācijas sniegšanas, kas netiek izmantota vides aizsardzības lēmumu pieņemšanā		
3.4.2. Sagatavot normatīvo aktu izmaiņu piedāvājumu prasību mazināšanai radiācijas drošības jomā (darbinieku apstarošanas kontroles sistēmas vienkāršošana)		
3.4.3. Ieviest automatizētu datu un uzdevumu apriti starp sadarbības iestādēm, atsakoties no visa veida izziņu sniegšanas un informācijas sūtīšanas dokumentu formā		
3.4.4. Pārveidot zemes dzīļu izmantošanas un dabas resursu lietošanas dokumentācijas izsniegšanas un pārskatu sniegšanas pakalpojumus kopdarbībā ar LVĢMC, izmantojot digitālā dizaina metodes		
3.4.5. Izveidot risinājumus izlietotā iepakojuma datu iegūšanai, analogos iepakotāju reģistrācijas		

procesus, aizvietojot ar datu izgūšanu no citiem informācijas avotiem

Uzsākts

Izpildīts

Turpinās

Darbības rezultāts	Rezultāta rādītājs	Rādītāja skaitliskās vērtības vai izmaiņu tendences							
		2020 bāze	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Uzlabojas klientu vērtējums par VVD e-pakalpojumiem un datu apmaiņas risinājumiem	Pozitīvs klientu vērtējums par e-pakalpojumu lietojamību	-	70%	75%	80%	>80%	85%	>85%	90%
Samazinās pakalpojumu sniegšanai patērētais laiks	Elektroniski pieprasīto pakalpojumu īpatsvars	25%	60%	pieaug		80%	pieaug		100%
	Izsniegto atļauju dokumentu izdošanas laiks ir vismaz par 20% īsāks par normatīvajos aktos noteikto (% no kopējā dokumentu skaita)	77,1%* (*citi uzskaites principi)	75%	75%	75%	>75%	>75%	80%	85%
	Pārbaudes ziņojumi tiek sagatavoti 7 dienu laikā pēc pārbaudes objektā	-	-	-	50%	60%	75%	80%	80%
Sabiedrībai pieejama ticama un aktuāla vides informācija	Sakārtoto datu kopu skaits IS Tulpe		5	5	5	5	5	5	5
	Ieviesti risinājumi no operatoriem saņemto pārskatu, atskaišu, ziņojumu iesniegšanai informācijas sistēmā (100% - visi iesniedzamo dokumentu veidi)		Notiek ieviešana				70%	85%	100%
	Publicēto atvērto datu kopu skaits		1	1	1	1	1	1	1
Īstenota mērķtiecīga vides informācijas sistēmu un pakalpojumu pilnveide saskaņā ar Digitālās transformācijas	Ieviests C darbības reģistrācijas proaktīvs e-pakalpojums	-	-	-	-	1	-	-	-
	Ieviesta integrēta atkritumu pārvaldījumu un uzskaites kontroles sistēmā	-	-	-	-	-	1	-	-
	Izstrādāti piesārņojošo darbību monitoringa datu uzkrāšanas (1) un	-	-	-	1	-	-	-	1

pamatnostādnēm 2021-2027	iesniegšanas (1) risinājumi								
	ieviesta pilnībā digitāla PPPV sistēma	-	-	-	-	-	-	-	1

5.4. Stratēģisko partnerību veidošana un sabiedrības iesaiste vides apziņas celšanai

4. PRIORITĀTĀRĀ VIRZIENA SASNIEDZAMIE MĒRĶI	IESAISTĪTĀS IESTĀDES
4.1. Zinoši operatori, kas savā darbībā ievēro vides aizsardzības prasības	4.1. VARAM, pašvaldības, LSIA, Zemnieku Saeima, VID, nozaru asociācijas
4.2. Attīstīta sadarbība ar stratēģiskajiem partneriem	4.2. VID, VUGD, VRS, PVD, LMIFB, RTU, LU, Zemnieku Saeima, LSIA
4.3. Zinoša sabiedrība, kas spēj atpazīt vides pārkāpumu un spēj aktīvi rīkoties, lai veicinātu to novēršanu	4.3. LVĢMC, VARAM, nozaru asociācijas

UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Mērķis 4.1. Zinoši operatori, kas savā darbībā ievēro vides aizsardzības prasības	Izpildes termiņi	
	2021.-2023.	2024.-2027.
4.1.1. Izveidot vienotu, centralizētu operatoru informēšanas sistēmu (procedūru un tehnoloģisko risinājumu kopums) par vides normatīvo aktu prasībām, t.sk., izmaiņām un pasākumiem to ieviešanai		
4.1.2. Izstrādāt metodisko materiālu kopumu operatoriem par rīcībām vides normatīvo aktu prasību ievērošanai un atbilstības panākšanai atbilstoši VVD darba plānā noteiktajiem prioritārajiem virzieniem		
4.1.3. Organizēt seminārus operatoriem "Esi zinošs!" par rīcībām vides normatīvo aktu prasību ievērošanai un atbilstības panākšanai atbilstoši VVD darba plānā noteiktajiem prioritārajiem virzieniem		
4.1.4. Izveidot video palīgu operatoriem par e-pakalpojumu lietošanu - "Soli pa solim ceļā uz vides atļauju!"		
4.1.5. Ieviest procesu "Konsultē jauno operatoru vispirms!" - klātienēs vizītes un jauno piesārņojošo darbību veicēju konsultēšana atļaujas darbības vietā pēc darbības uzsākšanas		
Mērķis 4.2. Attīstīta sadarbība ar stratēģiskajiem partneriem		
4.2.1. Stiprināt sadarbību ar profesionālajām NVO, kuras pārstāv piesārņojošo darbību dažādu		

nozaru operatorus, pieredzes un informācijas regulārai apmaiņai, veidojot stratēģiskās partnerības		
4.2.2. Organizēt ikgadējās augsta līmeņa tikšanās ar valsts pārvaldes sadarbības iestādēm, kas iesaistītas vides normatīvu ievērošanas kontrolē, robežas kontrolē, zvejas kontroles, radiācijas drošības, dabas resursu nodokļa administrēšanas, avāriju prevencijas un seku likvidācijas u.c. jautājumu risināšanai		
4.2.3. Īstenot sadarbību ar Latvijas augstākās izglītības iestādēm divvirzienu zināšanu pārnesei, tai skaitā prakses programmu īstenošanai		
4.2.4. Organizēt reģionālo forumu sadarbības partneriem un klientiem, izceļot labo praksi un pasniedzot Zaļās izcilības balvas		
4.2.5. Veicināt sabiedrisko vides inspektoru iesaisti zvejas un makšķerēšanas kontrolē		
Mērķis: 4.3. Zinoša sabiedrība, kas spēj atpazīt vides pārkāpumu un spēj aktīvi rīkoties, lai veicinātu to novēršanu		
4.3.1. Izveidot "ZINI – RĪKOJIES!" izglītojošos materiālus iedzīvotājiem par vides prasībām, radiācijas drošību un biežākajiem pārkāpumiem vides jomā		
4.3.2. Attīstīt portālu šķiroviegli.lv un nodrošināt aktuālu informāciju par atkritumu dalīto vākšanu, pārstrādi un ražotāju atbildību		
4.3.3. Iesaistīt iedzīvotājus vēsturisko, potenciāli radioaktīvo priekšmetu apzināšanā un organizēt kampaņu šo priekšmetu bezmaksas nodošanai drošai apglabāšanai		

Uzsākts

Izpildīts

Turpinās

Darbības rezultāts	Rezultāta rādītājs	Rādītāja skaitliskās vērtības vai izmaiņu tendences							
		2020 bāze	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Operatori izprot un ir motivēti ievērot vides aizsardzības prasības	Klienti atzīst, ka VVD īsteno principu "Konsultē vispirms"	79%	-	>80%	-	85%	-	>85%	-
	Sagatavoto materiālu (atbalsta un paškontroles rīki) skaits	-	3	3	3	3	3	3	3
	Semināri "Esi zinošs!"	3	5	5	5	5	5	5	5

	operatoriem par rīcībām vides normatīvo aktu prasību ievērošanai un atbilstības panākšanai								
	Veicinātas operatoru zināšanas par radiācijas "drošības kultūru" (% par cik paaugstināts operatoru izpratnes līmenis salīdzinājumā ar 2021.gadā veiktās aptaujas rezultātiem)		Veikta operatoru aptauja	-	-	5%	-	-	10%
	Konsultāciju vizītes pie operatoriem, kas saņēmuši jaunas atļaujas (% īpatsvars no jaunām piesārņojošām darbībām)	-	20%	30%	40%	50%	60%	60%	60%
	Pakalpojumu iesniegumi "pareizi ar pirmo reizi" īpatsvars	-	pieaug			50%	55%	60%	70%
Ilgttermiņa stratēģiskā sadarbība ar iesaistītajām pusēm palīdz sasniegt VVD attīstības mērķus	Tiek īstenota regulāra sadarbība ar NVO (organizāciju skaits)	4	ne mazāk kā 7	ne mazāk kā 8	ne mazāk kā 8	ne mazāk kā 8	ne mazāk kā 9	ne mazāk kā 10	ne mazāk kā 10
	Noslēgti stratēģiskās sadarbības līgumi/nodomu protokoli ar profesionālajām NVO (skaits)	3	Noslēgti vismaz 5 jauni sadarbības līgumu līdz 2023.gadam			Notiek aktīva sadarbība ne mazāk kā 5 līgumu ietvaros			
	Vadības ikgadējās tikšanās ar valsts pārvaldes sadarbības iestādēm un pašvaldībām (skaits)	3	ne mazāk kā 7	ne mazāk kā 8	ne mazāk kā 8	ne mazāk kā 8	ne mazāk kā 9	ne mazāk kā 10	ne mazāk kā 10

Izveidota efektīva sadarbība ar augstskolām jauno speciālistu piesaistei darbā VD	Noslēgti stratēģiskās sadarbības līgumi ar Latvijas augstākās izglītības iestādēm abpusējai zināšanu pārnei (skaits)	-	Noslēgti vismaz 4 beztermiņa sadarbības līgumi līdz 2023.gadam ar LU, RSU, RTU, DU			Notiek aktīva sadarbība vismaz 4 līgumu ietvaros			
	Noslēgto studiju prakses līgumu skaits	10	pieaug			15	15	17	17
Uzlabojas sabiedrības informētība par vides prasībām un VD ieguldījumu vides aizsardzībā	Katru gadu izveidoto izglītojošo materiālu iedzīvotājiem tēmu skaits par vides prasībām un biežākajiem pārkāpumiem vides jomā		2	3	3	3	3	4	4
Sabiedrība aktīvi iesaistās vides pārkāpumu novēršanā	Sabiedrisko vides inspektoru skaits gada beigās	54	60	65	70	70	70	70	70
	Iesniegto ziņojumu skaits mobilajā lietotnē Vides SOS	5124	5000	5000	4500	4000	3200	3000	3000
	PPS reģistrēto pamatoto pieteikumu īpatsvars	-	19%	22%	25%	30%	35%	38%	40%

5.5. Nepārtraukta organizācijas attīstība, kas balstās uz rezultātu orientētiem, profesionāliem darbiniekiem

5. PRIORITĀTĀRĀ VIRZIENA SASNIEDZAMIE MĒRĶI

- 5.1. Paaugstināta darbinieku iesaiste un motivācija
- 5.2. Uzlabota darbinieku piesaiste un noturēšana
- 5.3. Organizācija, kas mācās un tiecas uz profesionālo izcilību
- 5.4. Augsta tehnoloģiju prasme un attīstītas digitālās prasmes

IESAISTĪTĀS IESTĀDES

- 5.1. Valsts kanceleja, VARAM, VRAA, SIA
- 5.2. Valsts kanceleja, SIA
- 5.3. VAS, VRAA, SIA, sabiedriskās organizācijas, nozaru asociācijas
- 5.4. VAS, SIA

UZDEVUMI MĒRĶU SASNIEGŠANAI

Mērķis 5.1. Paaugstināta darbinieku iesaiste un motivācija	Izpildes termiņi	
	2021.-2023.	2024.-2027.
5.1.1. Pilnveidot vienotā atalgojuma sistēmu, nostiprinot atlīdzības sasaisti ar ieguldījumu un sasniegto rezultātu, ievērojot atklātības principus		
5.1.2. Izveidot "Ideju krātuvi" – risinājumu kā darbiniekiem dalīties ar savām idejām par darba procesu uzlabošanu un procedūru ideju apstiprināšanai un realizēšanai		
5.1.3. Izveidot iekšējās komunikācijas modeli informācijas nodošana par pārmaiņām, sasniegumiem, plāniem rezultātiem, definējot augstākās vadības un tiešo vadītāju lomu		
5.1.4. Attīstīt attālinātā darba kultūru un īstenot darba vietu mobilitātes plānu "Darbs no jebkura VVD biroja"		
5.1.5. Ieviest elastīgā darba laika politiku		
5.1.6. Izstrādāt un īstenot darba telpu attīstības plānu mūsdienīgas darba vides radīšanai		
Mērķis: 5.2. Uzlabota darbinieku piesaiste un noturēšana		
5.2.1. Attīstīt personāla atlases sistēmu, ieviešot uz kompetenču novērtēšanu vērstu vienotu personāla atlasi		
5.2.2. Ieviest personāla procedūru "Ievadīšana darbā"		
5.2.3. Ieviest un īstenot jauno speciālistu apmācību programmas		
Mērķis: 5.3. Organizācija, kas mācās un tiecas uz profesionālo izcilību		
5.3.1. Īstenot profesionālo zināšanu vides aizsardzībā padziļinātās apguves programmu		
5.3.2. Ieviest zināšanu un prasmju pārnesi – regulāras apmācības, kuru pamatā ir dalīšanās ar pieredzi un zināšanām		
5.3.3. Attīstīt sistemātisku darbinieku pasvaidītu mācīšanās, tai skaitā izmantojot paštestus		
5.3.4. Īstenot administratīvā procesa un administratīvā pārkāpuma procesa piemērošanas spēju attīstības pasākumus		
5.3.5. Aktīvi piedalīties starptautisko profesionālo organizāciju darbā, sekmējot divvirzienu pieredzes apmaiņu profesionālās izcilības veicināšanai		
Mērķis 5.4. Augsta tehnoloģiju prātība un attīstītas digitālās prasmes		
5.4.1. Izstrādāt un īstenot digitālo prasmju pilnveides programmu digitālās plaissas		

likvidēšanai, datorprasmju un digitālo tehnoloģiju, informācijas sistēmu lietošanas apguvei, izmantojot apmācības un savstarpēju paaudžu atbalstu		
5.4.2. Izveidot tehnoloģiju ieviesēju grupu – darbinieki dažādu tehnoloģiju inovāciju adaptētāji, kuri dalās ar zināšanām, apmāca pārējos nodarbinātos		
5.4.3. Organizēt inspektoru un ekspertu apmācības datu analīzes un interpretēšanas prasmju attīstībai		
5.4.4. Organizēt mācības pārmaiņu ieviešanas komandai par biznesa procesu modelēšanu un digitālā dizaina metodēm, lai iegūtu zināšanas digitālās transformācijas īstenošanai		

Uzsākts

Izpildīts

Turpinās

Darbības rezultāts	Rezultāta rādītājs	Rādītāja skaitliskās vērtības vai izmaiņu tendences							
		2020 bāze	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Palielinās darbinieku skaits, kas ilgtermiņā savu profesionālo attīstību saista ar VVD	Personāla mainība (2019-18%)	18%	<18%	<15%	<15%	12%	10%	10%	10%
	Nodarbināto īpatsvars, kas pārtrauc darbu 9 mēnešu laikā pēc uzsākšanas (2019-27%)	21%	Samazinās pret iepriekšējo gadu			15%	Samazinās pret iepriekšējo gadu		10%
	Nodarbināto iesaistes indekss (atbilstoši Valsts kancelejas pasūtītā pētījuma rezultātiem; 2019 – 68%, vidējais – 70%)		Nepasliktinās, sasniedz vidējo rādītāju valsts pārvaldē			Paaugstinās, pārsniedz vidējo rādītāju valsts pārvaldē			
	Nodarbinātie sniedz pozitīvu vērtējumu par informācijas apriti (VVD darbinieku aptauja)	58%	65%	70%	75%	75%	80%	80%	85%
Nodarbināto prasmju un zināšanu pilnveide palīdz sasniegt VVD attīstības mērķus	Nodarbināto īpatsvars, kuri aizpilda paštestus		50%	60%	80%	85%	85%	85%	85%
	Nodarbināto vērtējums par apmācību pieejamību un lietderību (palīdz uzlabot darba sniegumu, 2019.g VK iesaistes pētījumā vērtējums 58%)		65%	Uzlabojās pret iepriekšējo periodu					85%

	Nodarbināto īpatsvars, kuri pilnveidojuši zināšanas starptautiska līmeņa mācībās vai pasākumos vai nacionāla mēroga pasākumos.		15%	20%	30%	30%	30%	40%	50%
	Nodarbinātie, kuri aktīvi darbojas tehnoloģiju ieviesēju grupā (skaits)	-	5	8	12	15	15	15	15

6. VVD darbības spēju izvērtējums

VVD raksturo esošo situāciju stratēģisko prioritāšu jomās, balstoties uz jau veikto izvērtējumu un analīzi aktuālajos politikas plānošanas dokumentos.

VVD 1.stratēģiskās prioritātes esošās situācijas analīze atspoguļota tādos plānošanas dokumentos kā "Vides inspicēšanas plāns 2020.-2025.gadam", "Atkritumu pārrobežu sūtījumu inspekcijas plāns 2020.-2022. gadam", "Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam" un "Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plāns 2020.-2030.gadam".

2.stratēģiskās prioritātes esošās situācijas analīze atspoguļota plānošanas dokumentos "Vides inspicēšanas plāns 2020-2025", "Latvijas Nacionālā jūras zvejas kontroles programma 2021. - 2027. gadam", "Informācija par iespējamajiem riskiem radiācijas drošībā un drošības pasākumiem radiācijas avārijās", "Par Baltkrievijas Republikas atomelektrostacijas atbilstību".

3.stratēģiskās prioritātes esošās situācijas analīze atspoguļota plānošanas dokumentos "Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam" un "Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas pasākumu plāns 2019.-2022. gadam".

4.stratēģiskās prioritātes esošās situācijas analīze atspoguļota plānošanas dokumentos "Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam" un "Vides inspicēšanas plāns 2020.-2025.gadam".

5.stratēģiskās prioritātes esošās situācijas analīze atspoguļota plānošanas dokumentos "Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam", "Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centra cilvēkresursu plāns 2021.-2025.gadam un ilgtermiņa apmācību plāns 2021.-2025.gadam", "Publiskajā pārvaldē nodarbināto mācīšanās un attīstības plāns 2021.-2027.gadam".

CILVĒKRESURSI

Esošās situācijas raksturojums	VVD personāla resursu veido 315 amata vietas, no kurām 252 (80%) valsts civildienesta ierēdņi un 63 (20%) darbinieku amata vietas, kurās strādā vidēji 298 darbinieki un ierēdņi (turpmāk - darbinieki). Pēc amatu jomām iedala: inspektori 43%, eksperti 17%, atbalsta funkcijas 18% un vadība 21%. Darbiniekiem ir iegūta augsta kvalifikācija: 91% ir iegūta augstākā akadēmiskā, II līmeņa profesionālā augstākā izglītība, maģistra grāds, un viens doktora grāds. I līmeņa izglītība ir 13 % darbinieku, profesionālā vidējā un vidējā izglītība iegūta 5% darbinieku. Vakanto amata vietu skaits vidēji 12, jeb 4% no kopējā amatu vietu skaita. Darbinieku mainība 2020.gadā sasniedz 19 %. Darbinieki savu kvalifikāciju paaugstina, apmeklējot mācības, kursus un seminārus. Profesionālās zināšanas darbinieki apgūst Latvijas vides fonda administrācijas projekta ietvaros, papildu vispārējas prasmes apgūst apmeklējot Valsts administrācijas skolu un komersantu piedāvātajos semināros. Pandēmijas ietekmē, kopš 2020.gada mācību norise daļēji pārnests uz digitālo platformu tiešsaistes režīmā. Mācību organizēšanā ir ieviesta jauna pieeja - semināru ierakstīšana un mācību bāzes veidošana iekštīklā. Mācību materiāli ir pieejami darbiniekiem ērtā laikā.
--------------------------------	---

Vides kontrole tiek īstenota, izsniedzot licences, atļaujas un citus administratīvus dokumentus un veicot vides inspekcijas – gan plānotās un neplānotās pārbaudes, gan sūdzību pārbaudes.

Atļauju izsniegšanas jomā resursu nodrošinājums ir apmierinošs, tomēr darbinieku mainības vai ilgstošu prombūtnu dēļ var tikt kavēti dokumentu izdošanas termiņi. Ir ierobežots laika resurss, ko iespējams veltīt attīstības pasākumu īstenošanai.

Attiecībā uz inspekcijas procesiem resursi ir optimāli radiācijas drošības un zvejas kontroles jomā, bet vides piesārņojuma, atkritumu pārvaldības, un iepakojuma, kā arī un zemes dzīļu inspekcijas jomā resursi nav pietiekoši. Ņemot vērā neplānoto pārbaužu skaitu, kas saistīti ar sūdzību izskatīšanu un nelegālo darbību apkarošanu, apgrūtināta ir regulāru, noteikta biežuma inspekciju veikšana uzraugāmajos uzņēmumos. Vienlaikus – ļoti ierobežoti ir resursi, kas var tikt novirzīti stratēģijā iekļauto attīstības pasākumu īstenošanai, īpaši atkritumu apsaimniekošanas un iepakojuma kontroles jomā.

**Plānotās
izmaiņas/iespējas**

Īstenojot Stratēģiju, plānota informācijas sistēmu attīstība, informācijas tehnoloģiju un tehnisko līdzekļu izmantošana, tai skaitā attālinātai uzraudzībai, kā arī uz risku izvērtējumu balstīta inspekciju plānošana, atsakoties no šobrīd likumā “Par Piesārņojuma” noteiktajiem pārbaužu intervāliem B un C kategorijas piesārņojošām darbībām, kā rezultātā būs iespējas sabalansēt darba apjomu ar pieejamiem cilvēkresursiem.

Izmantojot attālinātā darba iespējas un veicinot darba vietu mobilitāti, iespējams īstenot struktūras izmaiņas, lai centralizētu daļu procesus un ieviestu augstāku specializāciju. Tā rezultātā iespējams sasniegt profesionālo izcilību, paaugstināt pakalpojumu kvalitāti.

**Problēmas un
riski**

Valsts pārvaldē un VVD atalgojums ir ievērojami zemāks nekā privātajā sektorā nodarbinātajiem, arī pašvaldības augsti kvalificētiem vides ekspertiem piedāvā augstāku atalgojumu nekā esošā budžeta ietvaros spēj piedāvāt VVD.

VVD nodarbinātajiem ir jāveic liels darba apjoms un sarežģīti darba uzdevumi, kas rada augstu stresa līmeni. Tā sekas ir darbinieku izdegšana un kvalificēta personāla aizplūšana.

Augsta darbinieku mainība, īpaši Lielrīgas un Zemgales reģionos, apdraud mērķi sasniegt profesionālo izcilību un nodrošināt vides aizsardzību visaugstākajā kvalitātē.

FINANŠU RESURSI

**Esošās situācijas
raksturojums**

VVD galvenais finansējuma avots ir valsts dotācija pamatfunkciju īstenošanai, kuras sastāvā ir arī Jaunās politikas iniciatīvas un prioritārie pasākumi, kas piešķirti ar konkrētu mērķi, kā piemēram “Vides uzraudzības stiprināšana (t.sk. alga Inspektoriem)”, “Neatliekamie pasākumi valsts funkciju veikšanas

	nodrošināšanai. "VD pamatbudžeta sastāvā ir arī fiskāli neitrālie pasākumi – Integrēta pieeja resursu pārvaldībai un Valsts vides dienesta tehnoloģiju attīstība un uzturēšana. VD ik gadu izmanto arī Latvijas vides aizsardzības fonda (LVAFA) līdzekļus, kas tiek piešķirti projektu veidā. Projekti tiek atbalstīti, ja mērķi atbilst LVAFA noteiktajām vadlīnijām, kas būtiski atslogo pamatbudžetu, sevišķi jomās, kas saistītas ar darbinieku apmācībām. Dažādu aktivitāšu īstenošanai tiek piesaistīti arī citu fondu līdzekļi – Eiropas reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Eiropas Jūrlietu un Zivsaimniecības fonda (EJZF), 3.mērķis "Eiropas teritoriālā sadarbība". Būtisks resurss ir Latvijas Zivju fonda (ZF) un EJZF piesaistītie līdzekļi projektu veidā jūras un iekšējo ūdeņu kontrolei, kas pilnībā nodrošina materiāli tehnikās bāzes atjaunošanu. No minēto fondu līdzekļiem tiek iegādāts aprīkojums (tai skaitā arī datortehnika), segtas komandējumu izmaksas un degviela kuģim "Mare". Pašreizējais budžets un piesaistītie citu fondu līdzekļi ir pietiekami funkciju veikšanai, taču būtu vēlams vēl palielināt atlīdzības fondu, tādējādi nodrošinot kompetento darbinieku materiālo motivēšanu atbilstoši ieguldījumam.
Plānotās izmaiņas, iespējas, stiprās puses	Pozitīvs ir fakts, ka salīdzinājumā ar 2020.gadu 2021.gadā ir piešķirts finansējums 642 422 <i>euro</i> apmērā Valsts vides dienesta tehnoloģiju attīstībai un uzturēšanai, kas ir par 208 100 <i>euro</i> vairāk un ļaus īstenot stratēģijā nospraustos mērķus ātrāk attiecībā uz digitalizāciju. Vidēja termiņa budžetā ir iezīmēts arī minētais finansējums 727 222 <i>euro</i> apmērā sākot no 2022.gada un turpmāk ik gadu. Stratēģijas mērķu sasniegšana visās prioritātēs ir saistīta arī ar papildus fondu finansējuma piešķiršanu. 1., 3. un 5.prioritātes mērķu sasniegšanai būtiska būs Latvijas vides aizsardzības fonda finansējuma pieejamība. 4.prioritātes pasākumu īstenošanai nepieciešamās investīcijas sastāda ap četri milj. <i>euro</i>, tāpēc papildus ikgadējā budžetā piešķirtajiem līdzekļiem nepieciešams piesaistīt ES Eiropas Ekonomikas atjaunošanas fonda un ERAF līdzekļus.
Problēmas un riski	Periodiski VVD ir jāpierāda Jaunās politikas iniciatīvas "Neatliekamie pasākumi valsts funkciju veikšanas nodrošināšanai" nepieciešamība, tādēļ pastāv risks, ka šos līdzekļus mums varētu vairs nepiešķirt, bet tas ir vienīgais finansējums, ko varam novirzīt VVD ēku remontiem. VVD ir problēma, ka pamatbudžetā nav līdzekļu, lai atjaunotu VVD autoparku, kas ir nepieciešams kontroles funkciju veikšanai. Autoparks pakāpeniski noveco, tāpēc ir jānovirza lielāka finansējuma daļa remontiem (18 automašīnas (a/m) – 2013.gada, 18 a/m – 2014.gada, 18 – a/m – 2015.gada). ES fondu finansējuma nepieejamība vai ilgstošs skaidrības trūkums par plānoto pieejamo finansējumu var būt šķērslis kvalitatīvai 4.prioritātes pasākumu īstenošanai

ADMINISTRATĪVE UN ORGANIZATORISKIE RESURSI

Esošās situācijas raksturojums	Uz stratēģijas izstrādes brīdi VVD funkcijas pārsvarā organizētas decentralizēti. Vides kontroli – dažādu atļauju dokumentu izdošanu un inspekcijas atbilstoši ģeogrāfiskam iedalījumam veic reģionālās vides pārvaldes. Centralizēta funkcijas izpilde ir organizēta tikai dažās jomās – radiācijas drošības jomā, zemes dzīļu licenču izsniegšanā, ražotāju atbildības sistēmu un dabas resursu nodokļu atvieglojumu administrēšana, darbību ar aukstuma aģentiem licencēšanā, speciālo atļaujas (licenču) zvejai zinātniskās izpētes nolūkos izsniegšanā, speciālo atļauju ārvalstu zinātniskās pētniecības kuģiem izsniegšanā, kā arī nozvejas un reeksporta sertifikātu saskaņošanā.
Plānotās izmaiņas/iespējas	Stratēģijas periodā plānots attīstīt organizācijas struktūru, lai atbalstītu stratēģisko mērķu sasniegšanu un efektīvāk veiktu darbu ierobežoto cilvēkresursu situācijā. Funkciju īstenošanas modeļa maiņa radīs iespēju darba vietu izvietojuma pārdalei, palielinot to īpatsvaru reģionālajās struktūrvienībās ārpus galvaspilsētas.
Problēmas un riski	Procedūru efektivitātes uzlabošanai, administratīvā sloga samazināšanai lielākoties nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos. VARAM kapacitāte virzīt izmaiņas normatīvajos aktos ir ierobežota.

DIGITĀLIE RISINĀJUMI

Esošās situācijas raksturojums	VVD turējumā ir divas informācijas sistēmas, kurām noteikts valsts informācijas sistēmas statuss: - IS "TULPE", kas sastāv no sekojošām komponentēm: Iekšējais, Backoffice CRM/CMS (reģistri, klasifikatori, klientu un satura pārvaldība), Publisko datu portāls un E-pakalpojumu portāls. Sistēma nodrošina tehnoloģisko atbalstu VVD funkciju veikšanai un satur sistematizētu informāciju par piesārņojošo darbību veicējiem un to kontrolēm vides aizsardzības, radiācijas drošības un kodoldrošības, un dabas resursu izmantošanas jomā. - RAIS, kas nodrošina VVD Radiācijas drošības centra funkciju – veidot datubāzes par to personu apstarošanu, kuri strādā ar JSA; nodrošināt JSA uzskaiti; veidot datubāzes par radioaktīvajām vielām, kodolmateriāliem u.c.; veidot reģistru par personām, kas veic darbības ar JSA. VVD Zvejas kontroles departamenta funkcijas – kontrolēt rūpniecisko zveju, kas tiek veikta ar Latvijas zvejas kuģiem Eiropas Savienības dalībvalstu un valstu, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, un starptautiskajos ūdeņos – veikšanai tiek izmantota Zvejas kuģu satelītnovērošanas sistēma (VMS).
--------------------------------	---

E-pakalpojumu portālā lietotājiem nodrošinātas iespējas elektroniski saņemt VVD pakalpojumus: iesniegt iesniegumus atļauju, licenču, tehnisko noteikumu saņemšanai, veikt grozījumus esošajās atļaujās, kā arī veikt saskaņojumus VVD darbības jomās. VVD mērķtiecīgi attīsta e-pakalpojumu portālu un tā risinājumus, īstenojot klientorientētu pieeju. Nepārtraukti tiek veikti uzlabojumi esošajos e-pakalpojumos, kā arī tiek ievesti jauni e-pakalpojumi. 2019.gadā vidējais e-pakalpojumu kanāla izmantošanas īpatsvars sastādīja 10% no kopējiem VVD sniegtiem pakalpojumiem, savukārt 2020.gada e-pakalpojumu kanāla izmantošanas īpatsvars sastādīja jau 25 %.

Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 14.panta pirmajai prim daļai, VVD uztur un nodrošina atkritumu dalītās savākšanas tīmekļvietnes www.skiroviegli.lv darbību, kas satur informāciju par publiski pieejamiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem un atkritumu dalītās savākšanas laukumiem.

Piesārņojuma pieteikumu un sūdzību saņemšanai nozīmīga ir mobilā lietotne Vides SOS, savukārt visos kanālos saņemto pieteikumu pārvaldībai tiek izmantotas atbalsta informācijas sistēmas: Pieteikumu pārvaldības sistēma.

Uz Stratēģijas izstrādes brīdi VVD informācijas sistēmas "TULPE" darbībai tiek izmantotas novecojušas programmatūru versijas (Postgres DB, Java/GWT, Java jdbc bibliotēkas), kas rada dažādus ierobežojumus sistēmas darbībai un attīstībai, piemēram, neoptimāla veiktspēja, drošības ievainojamības, ierobežotas integrāciju iespējas u.c.

**Plānotās
izmaiņas/iespējas**

Ieviešot Stratēģiju, paredzēts pilnībā atteikties no papīra dokumentu plūsmas pakalpojumu sniegšanā, tāpat kontroles procesā virzīties uz "tikai digitāli" pieeju inspekciju dokumentēšanā.

Vides informāciju – monitoringa datus, dažādus ziņojumus un pārskatus, kas šobrīd tiek saņemta dokumentu formā plānots pārvērst strukturētu datu plūsmā, kas ļaus ieviest automātiskās kontroles dažādās jomās.

Lēmumu pieņemšanai gan atļauju, licenču un citu administratīvo aktu izdošanai, kā arī kontroles darbībām nepieciešamos datus paredzēts darīt vieglāk pieejamus, pēc iespējas integrējot VVD informācijas sistēmās.

Visa publicējamā atļauju un licenču informācija būs pieejama atvērto datu formātā.

Stratēģijas periodā plānots veikt programmatūru modernizāciju, veicot pāreju uz jaunākām versijām, lai nodrošinātu atbilstību drošības prasībām, uzlabotu ātrdarbību, nodrošinātu jaunas funkcionalitātes iespējas, kā arī samazinātu programmēšanas izmaksas.

**Problēmas un
riski**

Attīstības pasākumu īpaši informācijas sistēmu attīstībai un IT jomā pilnībā nav pieejams finansējums VVD budžeta ietvaros. Nepieciešams piesaistīt fondu finansējumu.

Darbības pilnveidošanai nozīmīgas valsts informācijas sistēmas (PPPV reģistrs, APUS, Statistikas pārskatu sistēma) ir LVĢMC valdījumā, normatīvajos aktos noteiktas kā kompetentā institūcija noteikts LVĢMC.

MATERIĀLTEHNISKAIS NODROŠINĀJUMS

Esošās situācijas raksturojums

Uz Stratēģijas izstrādes brīdī Vidzemes RVP Valmieras biroja ēka tiek apsildīta ar elektroenerģiju, kas prasa lielus budžeta līdzekļus. Kurzemes RVP Ventspils biroja ēkai ir jumta un pamatu bojājumi. Kurzemes RVP Liepājas biroja ēkā pabeigti energoefektivitātes uzlabošanas darbi. Zemgales RVP biroja 1.stāva gaitenā sienā ir konstatētas plaisas. Daugavpils RVP daļa biroju logu, radiatoru un elektroinstalācija ir novecojusi. Lielrīgas RVP pārziņā esošā ēka Lielvārdē atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā, lai veidotu bāzi zvejas kontrolei. Kopumā VVD biroju telpas ir darba kārtībā, bet ir dizainiski novecojušas.

VVD autoparks sastāv no 87 automašīnām, esošais automašīnu daudzums ir pietiekošs funkciju nodrošināšanai. Automašīnas ir pielāgotas atbilstoši VVD pamatfunkciju vajadzībām. Vecākā automašīnas ir 2007.gada, 2008.gada un 17 automašīnas ir 2013.gada, minētā automašīnas ir novecojušas un prasa lielus finansiālus ieguldījumus uzturēšanā.

VVD īpašumā ir 47 laivas un kuteri ar iespēju variēt tās ar dažādiem laivu motoriem atkarībā no ūdenstilpēm, kā arī viens inspekcijas kuģis "Mare". Ūdens transporta vienību daudzums ir pietiekošs, lai nodrošināt pamatfunkciju vajadzības.

VVD īpašumā ir 11 droni, kuri tiek izmantoti pēc nepieciešamības ar dažādu intensitāti.

Visi VVD darbinieki ir nodrošināti ar datoriem (kuri daļēji ir atjaunoti), iekārtām un aprīkojumu, kas ir nepieciešams pamatfunkciju veikšanai.

Plānotās izmaiņas/iespējas

Īstenojot Stratēģiju, Vidzemes RVP Valmieras birojā plānots izstrādāt tehniski ekonomisko pamatojumu ēkas energoresursu un finanšu līdzekļu optimizēšanai. Kurzemes RVP Ventspils biroja ēkā veikt jumta nomaiņu un bojāto pamatu atjaunošanu. Zemgales RVP biroja ēkā veikt kosmētisko remontu, novēršot jaunu plaisu rašanos. Daugavpils RVP veikt renovācijas darbus ar logu, radiatoru un elektroinstalācijas nomaiņu. Lielvārdes ēku piemērot semināru organizēšanai ar nakšņošanas iespējām. Izstrādāt mūsdienīgu interjera dizainu un realizēt to VVD biroju telpās.

Autoparka uzlabošana un regulāra atjaunošana, kā rezultātā automašīnas nebūs vecākas par 5 gadiem. Daļu autoparka nomainīt uz videi draudzīgiem elektromobiļiem.

Regulāri atjaunot ūdens transportu, papildinot to ar jauniem tehnoloģiskajiem risinājumiem, kas atvieglo zvejas kontroles inspektoru darbu.

Iegādāties un atjaunot iekārtas un aprīkojumu ar jaunākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, visus VVD inspektorus nodrošināt ar portatīvajiem datoriem.

Problēmas un riski

Lai realizētu visu iepriekš minēto ir nepieciešams lielāks finansējums ēku renovācijām un autoparka atjaunošanai.

7. Stratēģijas risku analīze

	RISKA APRAKSTS	RISKA IETEKME*
Pārvaldības riski	Darbības plānošanas efektivitāte	Būtiska
	Mērķu sasniegšanas novērtēšanas kvalitāte	Vidēja
	Organizācijas struktūras efektivitāte	Būtiska
	Iekšējā sadarbība starp struktūrvienībām	Būtiska
	Ārējās sadarbība ar iestādēm, partnerorganizācijām	Vidēja
	Iekšējo procedūru aprakstīšana un aktualizēšana	Vidēja
Personāla riski	Personāla mainība	Būtiska
	Darbinieku zināšanas un prasmes	Būtiska
	Uz darba rezultātu un mērķu sasniegšanu balstīta darbinieku novērtēšana	Vidēja
	Nepietiekams amata vietu skaits visu funkciju īstenošanai	Būtiska
IT un informācijas drošības riski	IS attīstība vienlaikus ar procesu transformāciju	Būtiska
	Fizisko personas datu aizsardzība, ieviešot jaunas tehnoloģijas	Neliela
	Iekšējā kapacitāte IT attīstības projektu realizācijai	Būtiska
	Augsti kvalificēta ārpalpojuma IT izstrādes komanda	Kritiska
Finanšu riski	ES fondu finansējuma IT sistēmu attīstībai pieejamības	Kritiska
	Finansējuma nepietiekamība konkurētspējīgam atalgojumam	Kritiska
	Finansējuma nepietiekamība materiāltehniskā nodrošinājuma atjaunošanai un attīstībai	Būtiska
	Budžeta izpildes disciplīna	Neliela
Atbilstības riski	Normatīvo aktu atšķirīga piemērošana	Vidēja
	Neatbilstoša klientu apkalpošanas kultūra	Vidēja
	Korupcijas risku iestāšanās	Neliela
	Kļūdu (cilvēciskās, IT sistēmu) līmenis	Nenožīmīga
Ārējie riski	Savlaicīga izmaiņu veikšana normatīvajos aktos valsts pārvaldes pakalpojumu transformēšanai	Vidēja
	Citu iestāžu IS attīstības projektu izstrādes kavēšanās	Neliela
	Vides aizsardzības institūciju darbības koordinācija	Neliela
	Ietekmīgāko iesaistīto pušu atbalsts	Vidēja

* Nenožīmīga-1/Neliela-2/Vidēja-3/ Būtiska -4/Kritiska-5